

VID ETT JUBILEUM

Den 17 dec 1903 gjordes historiens första flygning med ett motordrivet flygplan. Vid jubileumsfesten i Stockholms stadshus den 5 dec höll Chefen för flygvapnet högtidstalet, ur vilket följande avsnitt återges.

Vi har sett, hur på 45 år - från 1909 - flygplanets fart ökat 40 gånger, topphöjden 100 gånger, räckvidden 90 gånger, lastförmågan 600 gånger och motoreffekten flera hundra gånger.

Med samma utvecklingstempo skulle mänskligheten om 50 år få uppleva luftens och kanske rymdens erövring på ett sätt, som vi kan ana, men förutse lika litet som bröderna Wright kunde tänka sig 1953 års flyg. Kanske - eller kanske inte - man då får se atomdrivna stora passagerarplan av deltatyp och med sylvass nos, täckta med titaniumskal och med kylanordning för att motstå friktionsvärmen, konstgjorda rymdsatelliter cirklande kring Jorden, månflygning, kombinerade flygplan - rymdskepp flygande i yttre atmosfärskiktet, och kombinationsplanet flygplan-helikopter-bil.

Men för de närmaste 10 åren kan man göra förutsägelser, eftersom projekteringen redan är igång. Man måste antaga, att stridsflyget då börjat flyga på två mils höjd med överljudshastighet och laddat med robotar och atomvapen, det obemannade flyget mycket högre och med farten flera gånger större än ljudet. Trafikflygets fart, kapacitet och säkerhet blir väsentligt ökade. Helikoptern kommer alltmer in i bilden av närtrafik.

Vi kommer snart att kunna jaga solen västvärt hän.

Flyget kommer att kunna bli en ännu fruktansvärdare krigsmaskin, men även en förmedlare av kontakt och därmed förståelse mellan människor. Det är så med tekniken i vår tid och man kan icke hejda den. Gamle Orville Wright, som vid sin första luftfärd säkert inte tänkte på flyget som blivande krigsmaskin, uttryckte det: "Man kan icke avstå från elden endast därför att man befarar eldsvåda".

Låt oss därför icke med dystra aningar grumla glädjen i dag, då vi hyllar bröderna Wrights gärning och flygpionjärerna genom tiderna.

Luftens och rymdens erövring måste allt framgent stå som ett mål för människor med samma vision och hängivenhet som flygpionjärernas.

Även om den gamla flygromantiken är ett minne blott finns fortfarande underbara möjligheter för människor med skapande fantasi, med djärva perspektiv mot framtiden och flygarens envisa vilja att övervinna svårigheter, att lösa lufthavets och rymdens gåtor. Liksom i all annan mänsklig utveckling kommer det även i fortsättningen att krävas offer. Men liksom vi i en stund som denna med vördnad och tacksamhet hyllar dem som stupat i flygningens tjänst, lika övertygade är vi att offren inte heller i framtiden kommer att vara förgäves.

Rörelsen ovan jorden - över berg, hav och andra hinder - denna rörelse bort från det jordbundna är alltså lika fängslande. När själva Jorden numera är praktiskt taget utforskad står vi på tröskeln till en ny epok, då rymden kanske på allvar öppnar sig för människan. Låt oss endast hoppas att människan icke dessförinnan besinningslöst raserar vad generationer byggt upp.

Redan nu kan man säga, att flyget i alla dess former och följder påverkar det mesta av samhällets liv och framtid. Framåtskridande för ett folk nu och i framtiden förutsätter även flygsinne och dess unga släktes dådkraft.